

The word 'Kam' is rendered in large, stylized letters. The 'K' is white and partially obscured by a hand holding a white pill. The 'a' is blue, and the 'm' is green. The letters have a slight gradient and are set against a white background.

Kam

Elektroniska recept för vissa patientgrupper

Du lär dig om förskrivning av läkemedel för dosdispensering samt om läkemedelsbehandling för patienter i långvarig öppen eller institutionsvård.

The word 'to' is rendered in large, stylized letters. The 't' is blue and the 'o' is green. A white cross symbol is positioned above the 't'. The letters have a slight gradient and are set against a white background.

to

Elektroniska recept för vissa patientgrupper

Till specialgrupper räknas

- Patienter som omfattas av dosdispensering
- Patienter som omfattas av apoteksavtal
- Patienter i regelbunden eller långvarig öppen eller institutionsvård, till exempel i hemvård och serviceboende.

Recept för dosdispensering

- Recept som lämpar sig för dosdispensering förskrivs för en viss tid.
- I receptet antecknas uppgift om dosdispensering på givet ställe.
- Doseringsanvisningarna ska skrivas ut och inga förkortningar användas.

Preparat för dosdispensering

- Preparat som lämpar sig för dosdispensering är:
  - Tabletter
  - Kapslar
- Preparat som ska tas som en kur kan också dosdispenseras.
- Cytostatika, hormonpreparat och antibiotika, med undantag för trimetoprim, lämpar sig dock i allmänhet inte för dosdispensering.
- Läkemedel som tas vid behov, så som sömnmediciner, borde lämnas utanför dosdispenseringen.
- Vid dosdispensering bör användas läkemedel vars pris per enhet är förmånligt.
- Av utbytbara läkemedel används det billigaste eller ett preparat vars pris inte avviker mycket från det, om inte läkemedelsutbyte har förbjudits.

Dosdispenseringsrecept

- Dosdispenseringsrecept görs inte upp för regelbunden användning av:
  - Plåster
  - Salvor
  - Droppar
  - Puder
  - Injektioner
  - Metotrexat- eller desmopressinpreparat

Dosdispensering

- Dosdispenseringen ska i mån av möjlighet gälla hela tabletter, halvering bör undvikas, eftersom det försämrar medicineringens exakthet och medför arbete som måste utföras för hand i dosdispenseringsenheten.
- Om halvering är nödvändig ska tabletten gå att halvera, den måste alltså ha en skåra.
- I vissa fall måste man förskriva samma läkemedel med två olika styrkor med två olika recept.
- Kapslar, enterotabletter och depottabletter kan inte halveras. Apoteket utreder vid behov tillsammans med dosdispenseringsenheten att dosdispenserade läkemedel kan halveras.

Dosdispensering

- Apoteken administrerar dosdispenseringsrecepten och följer behovet av att förnya dem.
- När giltighetstiden för ett recept går ut begär apoteket att läkaren ska förnya det.
- Dosdispenseringsrecept kan förnyas och makuleras normalt inom social- och hälsovården på samma sätt som andra recept.
- Receptcentret möjliggör expediering av ett förnyat recept, om det har varit reserverat för dosdispensering vid förnyelsetidpunkten. Läkaren ska dock se till att anteckningen om dosdispensering överförs till det förnyade receptet.

Patientens läkemedelsbehandling under vård på avdelning

- Läkemedelsförskrivaren och andra yrkesutbildade personer inom social- eller hälso- och sjukvården som deltar i läkemedelsbehandlingen behöver patientens muntliga samtycke till att läsa alla uppgifter i Receptcentret också under en period på avdelning.
- Uppgiften om samtycke registreras i patientdatasystemet och gäller under hela perioden på avdelning.
- Om patienten inte själv kan ge samtycke, får samtycke också ges av patientens vårdnadshavare eller lagliga företrädare.
- Skriftligt samtycke som getts av en klient till en tillhandahållare av social- eller hälsovårdstjänster gäller också på bäddavdelningar i den verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som nämns i samtycket.

Utskrivning av patienten

- I samband med utskrivningen planerar läkaren den fortsatta läkemedelsbehandlingen och gör upp de recept som behövs för läkemedelsbehandlingen.
- Läkaren gör upp behövliga recept på nya receptbelagda läkemedel.
- Läkaren rättar recept på receptbelagda läkemedel som patienten fortsätter att använda efter perioden på avdelning och vid behov ses doseringen över. Vid behov förnyar läkaren recepten.
- Recept på läkemedel som patienten inte kommer att använda efter perioden på avdelning makuleras av läkaren senast i det här skedet. Makulering ska ske i samförstånd med patienten.

Patientanvisning och sammanställning

- En patientanvisning över nya och förnyade recept skrivs ut.
- Patienten kan också få en utskrift av sammanställningen över recept i syfte att underlätta läkemedelsbehandlingen hemma.

Regelbunden och långvarig öppen eller institutionsvård

- När en klient får långvarig eller regelbunden öppen eller institutionsvård (t.ex. hemvård eller serviceboende), följs de nationella verksamhetsmodellerna för det elektroniska receptet.
- Producenten av social- eller hälsovårdstjänster fastställer patientens identitet när vårdrelationen inleds, sålunda kan man i elektroniska recept på HCl- och narkotiska läkemedel för en patient som sätt att fastställa identiteten anteckna Annat och att man känner patienten.

Regelbunden och långvarig öppen eller institutionsvård

- Inom långvarig öppen eller institutionsvård kan patientens läkemedelsbehandling huvudsakligen skötas av
  - Producenterna av social- eller hälso- och sjukvårdstjänster och apoteket med patientens skriftliga samtycke
  - Apoteket som dosdispensering
  - Patienten själv eller någon annan person som sköter patientens ärenden
  - Tjänsteproducenten utan att patienten gett organisationen skriftligt samtycke
- När patienten själv eller någon annan person sköter patientens läkemedelsärenden motsvarar receptpraxisen praxisen inom öppenvården.

Läkemedelsbehandling då patienten har gett skriftligt samtycke som gäller organisationen

- Då producenterna av social- eller hälso- och sjukvårdstjänster och apoteket sköter patientens läkemedelsbehandling med elektroniska recept förutsätts att patienten har gett skriftligt samtycke som gäller samtliga aktörer.
- Patienten ombes ge samtycke som gäller en organisationsrepresentant. Samtycket ges så att det gäller en representant för serviceproducenten och även hälso- och sjukvården och apoteket.
- Samtycket är i kraft tills vidare. Samtycket ska dock förnyas om de parter som nämns i samtycket byts ut.

Tjänsteproducenten med patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

Medicineringen ändras utan besök på läkarmottagningen

Vårdaren

- bedömer att patientens medicinering borde ändras
- meddelar läkaren sina iakttagelser, uppgift om patientens samtycke ingår i meddelandet.

Läkaren

- gör nödvändiga ändringar i patientens medicinering och recept. Vid behov får ett recept också makuleras.
- underrättar vid behov vårdaren om ändringen, ändringarna syns också i uppgifterna om patientens medicinering.

Förnyelse av recept

- Tjänsteproducenten eller apoteket kan ansvara för att recept förnyas beroende på avtalet mellan tjänsteproducenten och apoteket.

Tjänsteproducenten ansvarar för förnyelsebegäran

Vårdaren

- konstaterar att patientens recept behöver förnyas
- riktar förnyelsebegäran till läkaren och antecknar i begäran att patienten har gett samtycke till att läsa alla uppgifter i Receptcentret
- meddelar patienten och apoteken om ett eventuellt avslag.

Läkaren

- handlägger förnyelsebegäran
- om läkaren inte förnyar ett recept ska han eller hon meddela vårdaren.

Apoteket ansvarar för förnyelsebegäran

Apoteket

- konstaterar att ett recept för en klient inom hemvården behöver förnyas och skickar förnyelsebegäran till överenskommen tjänstenhet vid en verksamhetsenhet för social – och hälsovård.
- antecknar i begäran patientens samtycke till att läsa uppgifter i Receptcentret.

Läkaren

- handlägger förnyelsebegäran
- om läkaren inte förnyar ett recept ska han eller hon meddela vårdaren.

Vårdaren

- meddelar patienten samt apoteket om ett eventuellt avslag på förnyelsebegäran.

Tjänsteproducenten med patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

Att hämta ut läkemedel på apoteket

- Tjänsteproducenten hämtar ut läkemedlen på apoteket eller så levererar apoteket läkemedlen till hemvården, beroende på avtalet.

En anställd inom tjänsteproducenten

- styrker på apoteket sin rätt att hämta ut läkemedel med tjänsteproducentens personalkort eller på något annat sätt som tjänsteproducenten och apoteket kommit överens om. Tjänsteproducenten kan också ge apoteket en beställningslista för följande uthämtning av läkemedel.

Apoteket

- levererar läkemedlen utgående från tjänsteproducentens beställningar.
- Läkemedlen levereras till patienten antingen doserade av tjänsteproducenten eller i originalförpackningar.

Dosdispensering på apoteket

När apoteket levererar patientens läkemedel som dosdispensering:

Läkaren

- gör anteckning om dosdispensering i receptet
- förskriver i mån av möjlighet läkemedlen som hela tabletter och för en viss tid

Apoteket

- administrerar de recept som är föremål för dosdispensering och följer behovet av att förnya dem
- Vid dosdispensering följer man i övrigt de andra verksamhetsmodellerna för elektroniska recept.

Patienten själv eller någon annan person ansvarar för läkemedelsbehandlingen

- När en patient inom tjänsteproducenten själv eller någon annan person sköter patientens läkemedelsärenden motsvarar receptpraxisen praxisen inom öppenvården

Tjänsteproducenten utan patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

- Om tjänsteproducenten inte har patientens skriftliga samtycke att sköta recept kan det vara svårt att genomföra en säker läkemedelsbehandling.

Om det inte finns skriftligt samtycke som gäller organisationen

- får elektroniska recept förnyas endast på begäran av patienten
- behövs patientens muntliga samtycke varje gång för att läsa uppgifterna i Receptcentret
- behövs patientens muntliga samtycke för att makulera recept
- får en sammanställning skrivas ut endast på begäran av patienten.

Tjänsteproducenten utan patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

Ändring av medicineringen utan besök på läkarmottagningen

Vårdaren

- bedömer att patientens medicinering borde ändras
- begär patientens muntliga samtycke till att läsa uppgifterna i Receptcentret
- meddelar läkaren sina iakttagelser och patientens eventuella samtycke till att läsa uppgifterna i Receptcentret.

Läkaren

- gör nödvändiga ändringar i patientens medicinering och recept
- underrättar vid behov vårdaren separat om ändringarna. Ändringarna syns i uppgifterna om patientens medicinering.

Tjänsteproducenten utan patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

Förnyelse av recept

Vårdaren

- konstaterar förnyelsebehovet och ber att få patientens muntliga samtycke till att läsa uppgifterna i Receptcentret.
- riktar förnyelsebegäran till läkaren och antecknar eventuellt samtycke till att läkaren får läsa uppgifterna i Receptcentret.
- meddelar patienten resultatet av förnyelsebegäran

Läkaren

- handlägger förnyelsebegäran
- meddelar vårdaren om han eller hon inte förnyar receptet, meddelar vid behov också att receptet förnyas.

Apoteket

- läkemedlet får hämtas ut på apoteket då förnyelsebegäran har godkänts.

Tjänsteproducenten utan patientens skriftliga samtycke som gäller organisationen

Att hämta ut läkemedel på apoteket

En anställd inom tjänsteproducenten

- hämtar ut läkemedlen på apoteket
- styrker på apoteket sin rätt att hämta läkemedlen med patientanvisningen eller patientens FPA-kort
- betalar patientens läkemedel på apoteket med pengar som patienten gett den anställda för detta ändamål om patienten inte är kontokund hos apoteket.
- Läkemedlen levereras till patienten antingen doserade av tjänsteproducenten eller i originalförpackningar.

Frågor

1. I recept för dosdispenseringspatienter förskrivs läkemedlen i huvudsak
  - a. i förpackning
  - b. för viss tid
  - c. i total mängd
2. Dosdispensering kan inte gälla läkemedel som
  - a. tas regelbundet
  - b. tas som en kur
  - c. tas vid behov
3. Inom hemvård och / eller serviceboende o.d. är det enklast att ordna läkemedelsbehandlingen då
  - a. patienten har gett muntligt samtycke som gäller skötseln av läkemedelsärenden
  - b. patienten har gett skriftligt samtycke som gäller en organisationsrepresentant
  - c. en anhörig beslutar hur medicineringen ska skötas

Respons

1. b. Recept för dosdispensering görs upp för en viss tid, vanligtvis ett år. Anteckning om dosdispensering görs också i receptet.
2. c. Dosdispensering kan inte gälla läkemedel som ska tas vid behov.
3. b. Med tanke på patientens vård är det enklast att be om patientens skriftliga samtycke som gäller en organisationsrepresentant. Muntligt samtycke är av engångsnatur och ska begäras på nytt varje gång då patientens elektroniska recept behandlas. Skriftligt samtycke är i kraft tills vidare och gäller alla instanser som deltar i läkemedelsbehandlingen. Då det finns ett skriftligt samtycke får hälso- och sjukvården till exempel makulera eller förnya recept.